

JACHTSEIZOEN

Seks en drugs en wetenschap

Andy van den Dobbelsteen

JACHTSEIZOEN

Seks en drugs en wetenschap

Andy van den Dobbelsteen

Jachtseizoen
Seks en drugs en wetenschap

Auteur: Andy van den Dobbelsteen
Uitgever: Brave New Books
Copyright © 2026 Andy van den Dobbelsteen

Omslagontwerp en vormgeving binnenwerk: auteur

Gezet in 12 / 14 pt Garamond en 9 / 11 pt Calibri

ISBN: 9789465462783
NUR 332

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit boek is gedrukt op 100% chloorvrij geproduceerd papier.

Voor de fijne collega's van mijn afdeling.

Voor Freek Oranje †,
sociaal-duurzame ondernemersheld,
en voor Kees van der Linden †,
bouwfysicus in hart en nieren, en vooral: goed mens.

Elke gelijkenis van karakters en situaties beschreven in dit boek met mensen en gebeurtenissen in het werkelijke leven berust op puur toeval.

Sydney

Zodra ze bovenkwam schreeuwde ze de longen uit haar lijf, een combinatie van onverholen woede en wanhoop. Ze schold naar de veerboot die snel doorvoer op zijn route naar Manly. Die leek zich niet druk te maken om de persoon die wild spatelde in het water.

In de verte ontwaarde ze zijn gestalte, de man die haar overboord had gegooid: hij was vast bezorgd of zijn schip rechtsomkeert maakte. Maar dat deed het niet, en zij zag hem de deur sluiten waaruit hij haar een fatale duw had gegeven.

Intussen probeerde de vrouw haar hoofd boven water te houden. Haar sneakers voelden als loden klompen die haar naar beneden willen trekken. Ze dook onder water om ze uit te trekken en naar de bodem te laten zakken. Maar de veters van haar linkerschoen raakten in de knoop en wanhopig sjoerde ze aan de zool om hem van haar voet te rukken. Daarbij kreeg ze een slok zeewater binnen. Eenmaal boven hoestte ze haar luchtpijp leeg en hapte naar adem. Hijgend vond ze enige rust terug en keek al watertrappelend om zich heen.

‘Help!’, riep ze hees, in het wilde weg. Er was alleen niemand in haar buurt en de oever was ver. Te ver voor een persoon in een wijde jurk en weinig conditie. Met haar longen vol lucht hield ze zichzelf horizontaal drijvend. In de verte bereikte de veerboot in een paar minuten de haven van Manly, die ze net niet kon zien. De hogesnelheidsboot op vleugels, die in tegenovergestelde richting voer naar Circular Quay in Sydney en die haar tragere veerboot was gepasseerd, verdween inmiddels uit haar blikveld.

Het leek een hopeloze missie om de wal te bereiken. Zou hij dan toch zijn zin krijgen? Hij hoopte natuurlijk dat ze verdronk. Ze voelde zich gefrustreerd. Hij durfde niet toe te geven aan oude verlangens en had zijn zinnen gezet op een andere vrouw: de roodharige waarmee hij op het dek had gezeten. Die had geen idee wat er zich allemaal had afgespeeld.

Het watertrappen ging steeds moeizamer. Haar wijde olijfgroene jurk met bloemenpatroon belemmerde haar bewegingen. Maanden had ze gespaard om het dure design van Maxine Meral te

kunnen kopen. Het was echt een mooi kledingstuk dat haar als gegoten stond, vond ook iedereen. Ze twijfelde, maar toen ze verstrikt raakte in de zijde die zich wijd wapperend om haar benen vastgreep, zag ze geen andere mogelijkheid dan hem af te doen. Met pijn in het hart probeerde ze de onderkant van de jurk over haar hoofd te trekken, maar het middendeel zat te strak. De ceintuur en sluiting aan de achterkant, natuurlijk... De ceintuur was snel los. Met beide armen op de rug zocht ze naar de rand van de stof die als een beha met drie stalen haakjes vastzaten aan oogjes die erg nauw waren. De haakjes bleven hangen en de zijde draaide mee. Uit evenwicht schoot haar hoofd onder water, maar deze keer hield ze haar mond gesloten. Zenuwachtig trekkend en met een vinger tegendruk leverend zodat de stof niet knikte, schoot het ene na het andere haakje langzaam los. Ze gooide zichzelf achterover en hapte naar adem. Toen bedacht ze dat de jurk omgekeerd uit moest, tegengesteld aan het aantrekken natuurlijk, en dat ze misschien eerst de schouderbandjes had moeten doen. De kruisende dunne stukjes zijde bleven echter hangen en ze kreeg haar arm er niet uit getrokken. Worstelend sloeg een golf haar in het gezicht. Met een zucht gaf ze er een ruk aan, dat scheurde en dat na een tweede poging losschoot. Ze schopte de jurk uit en begon zachtjes te huilen.

Het duurde even voordat ze weer bij zinnen was en opnieuw om zich heen keek. Ondanks de golfslag probeerde ze in te schatten welke oever het dichtstbij was. Ze moest gewoon dichterbij de bewoonde wereld komen, al zou ze die met haar beperkte zwemvaardigheid misschien niet bereiken. Hopelijk zag iemand haar voordat ze kopje onder ging.

De waterrand leek in alle richtingen even ver; haar kwelgeest had het godverdomme goed uitgekiend. Of geluk gehad. Hoe dan ook, ze moest snel een keuze maken en ging voor de noordelijke kant van de baai, daar waar de luxewoningen op begroeide heuvels lagen, het Aerdenhout van Australië. Haar beeldschone jurk dreef in het water naast haar en ze overwoog hem al zwemmend mee te nemen, maar bedacht snel dat dit misschien nog zwaarder zou zijn dan wanneer ze hem aan had. Ze zuchtte, keek nog een keer naar het bloemige ontwerp, fluisterde 'dank je wel' en begon toen te zwemmen. Het ging makkelijker dan met haar jurk maar voelde nog steeds zwaar.

De worsteling aan boord had haar veel energie gekost. Gestaag worstelde ze zich door het water.

De kust leek nauwelijks dichterbij te komen. Hoeveel minuten was ze bezig? Twintig, dertig? Ze voelde haar kracht langzaam wegebben en begon te snikken...

‘Oy!’

Vaag hoorde ze een stem in de verte; hij klonk gemoffeld door de golf die in haar oren sloeg. Ze hield zich ternauwernood boven het deinende zeewater.

‘Oy! *Are you OK?*’

Het klonk nu wat dichterbij. Ze stopte met trappelen en draaide zich om terwijl een zoveelste golf in haar gezicht sloeg en ze zout water binnenkreeg. Ze zag niet scherp, maar voor haar verscheen een witte driehoek op het wateroppervlak. Een zeiljacht? Het kwam dichterbij en op de voorplecht zag ze iemand staan. Terwijl die zich vastklampte aan de fok zette hij zijn vrije hand aan zijn mond.

‘Oy, *lady!* *Are you OK?*’

Het schip kwam rap nader en ze zag nu dat de man die haar riep rond de dertig moest zijn. Ze zag nu ook een oudere man aan het roer staan. Watertrappelend wachtte ze tot het jacht langszij kwam. De jongere gast verplaatste zich naar achteren, pakte de stalen tuikabel die de mast overeind hield en hing naar buiten.

‘*Grab my arm!*’

Het duurde even voordat ze beseftte dat ze hem in hoge snelheid moest pakken: het schip kon natuurlijk niet zomaar stoppen. Met de moed der wanhoop greep ze naar zijn uitgestoken hand. Het schip voer hard. Ze reikte naar de arm, maar haar vingers waren glad en ze verloor direct haar grip. Als klap na kreeg ze de hekgolf over zich heen. Ze proestte het water uit. Het zeiljacht voer verder.

‘*Don’t worry. We’ll turn around!*’

In de verte zag ze dat het schip overstag ging en weer haar kant opkwam, iets langzamer deze keer. Ze kon niet meer, maar wist dat ze moest volhouden. De jongere man hing weer buiten boord en stak zijn arm uit. Ze zette zich schrap en trappelde zichzelf naar boven. Ze greep naar het uitgestoken lichaamsdeel en kneep zo hard als ze kon. Haar nagels sneden in zijn pols. Hij gaf echter geen

krimp en sleepte haar mee in de vaart van het jacht. Met een laatste krachtsinspanning gooide zij haar been over de rand van het dek. Iets omkleemde haar rug en trok haar aan boord.

Hijgend lag ze plat op het dek en begon te huilen.

'Are you OK, love?'

Op zijn arm zaten flinke krassen, zag ze door haar tranen heen. Gaat het wel goed met hèm?

Ze moest even op adem komen voordat ze kon antwoorden. *'I'm OK,'* mompelde ze.

Ineens realiseerde ze zich dat ze alleen haar slipje en beha aanhad. Terwijl ze ongemakkelijk glimlachte naar haar redder nam ze zich één ding voor. De klootzak die hiervoor verantwoordelijk was zou boeten.

1. Palermo, negen maanden eerder

Als een vuurbal die zich naar zuurstof zuigt door een zojuist geopend luik overvalt mij een stortvloed aan geluid zodra de schuifdeuren van luchthaven Boccadifalco zich voor mij openen. Bek van de valk, zeg dat wel. Jengelende kinderen, snerpende vermaningen, gesprekken die op heftige ruzie lijken, ringtones op stadionsterkte, en dat alles op een bedje van zoetsappige Italiaanse muzak.

Welkom in Palermo.

Ik geniet. Met het handvat van mijn aluminium rolkoffer in de linkerhand sta ik voor een stalen hek, waartegen een groot ontvangst-comité gedrukt staat, schreeuwend naar de reiziger van hun keuze. Ze kijken langs me heen, naar de uitgang waar ik mij zoniet nog liet overspoelen. Ik merk dat ik irritant in de weg sta en grijns. Altijd lachen, dat aankomen op een buitenlandse luchthaven.

De band van mijn laptoptas snijdt in mijn schouder en nek. Ik voel een straaltje zweet langs mijn rugholte lopen. Het is inmiddels oktober, maar de namiddagse hitte is drukkend.

‘Professore Zandstra!’

Ik draai mijn hoofd naar links, waar ik vanuit de kakofonie mijn naam hoorde. Achter de eerste rij zie ik een omhooggestrekte kartonnen kaart tot net boven de haag springen. Mijn naam staat erop, ‘PROFESSOR’ netjes erboven.

‘Professore Zandstra!’ Het komt er hijgend uit, terwijl hij sprongetjes blijft maken.

Mijn gastheer moet geen hartaanval krijgen. *‘Si signore, I’m coming!’* roep ik naar hem.

Als ik om de meute heen loop bots ik tegen een man van ongeveer één meter zestig aan. Hij draagt een ongemakkelijk driedelig, zwart pak en ik zie dat zijn pet van hetzelfde materiaal is gemaakt. Tussen de klep en boven een donkere snor twinkelen twee vriendelijke ogen. Hij is jonger dan zijn pak billijkt, achterin de

twintig; alles wijst erop dat hij in zijn vrije tijd niet in deze kleding rondwandelt.

‘*Benvenuto, professore.*’ Hij strekt zijn rechterarm naar me en ik schud zijn hand.

‘*Grazie.*’

‘*Segui me.*’ Hij neemt de koffer van me over en loopt naar de uitgang. Ik volg hem.

Hij brengt me naar een zwarte SUV. Het is alsof ik door de maffia zelf word opgehaald. Ik wil voorin gaan zitten, naast de bestuurder, maar die houdt het achterportier open. Ik haal mijn schouders op. Als we dan toch patserig gaan doen, dan ook maar meteen all the way.

Even later rijden we over een bescheiden snelweg naar de stad van de universiteit die me heeft uitgenodigd.

‘*Fa caldo.*’ Als Nederlander begin je een gesprek altijd over het weer, en nu is het heet.

‘*Si, più caldo che normale. Normalmente è un dispositivo di raffreddamento molto, ma quest’anno ha lasciato tutti sconvolti. I cambiamenti climatici, penso.*’

Ho. Hoewel ik wat zinnetjes Italiaans ken, is het uitspreken van een paar woorden wat anders dan het volgen van een losgeslagen Siciliaan. Jammer. Ik moet me excuseren voor mijn beperkte beheersing van het Italiaans en overgaan op Engels.

‘*Sorry, non ho capito.*’ Ik heb er niets van begrepen. ‘*Can you speak English?*’

De chauffeur begint te lachen. ‘*Certo.*’

Hij kucht. ‘*Offe corse.*’

Nu is mijn beurt om te glimlachen. De meeste Italianen hebben moeite met woorden die op een medeklinker eindigen of waarvan de uitspraak abrupt eindigt. Het zal niet de eerste keer zijn, dezer dagen, dat ik verdwaalde klinkers ga horen aan het eind van Engelse woorden.

‘*Grazie. Thank you.*’ Uit beleefdheid wil ik nog wel weten wat hij daarnet zei. ‘*What were you saying about the weather?*’

We stoppen voor een rood verkeerslicht. De chauffeur fronst en staart in de verte. Het is vast geen makkelijke vertaling, dat vermoedde ik al. Hij begint te kreunen.

'Eh, isse notte normale... normale isse cooler.'

'I understand.' Ik besluit geen moeilijke vragen meer te stellen.

We slaan linksaf. Ik zie dat de weg de Via Roma heet.

'What is your name?'

'Legato. Giovanni Legato.'

'Nice to meet you, Giovanni. Thanks for picking me up from the airport. Did Monica ask you to pick me up?'

'Notte Monica, wasse professore Delantico.'

'Ah yes, that's Monica's professor. Thanks.'

Net als ik hem wil vragen waar hij woont, draaien we linksaf een zijstraat in waar het een drukte van jewelste is. Giovanni drukt zijn raam omlaag en begint te schelden naar een groep oude vrouwen met hoofddoek. Om dit kracht bij te zetten begint hij te toeteren. De vrouwen gaan gedwee opzij. Als we de volgende straat rechtsaf slaan, staan we ineens voor een chic negentiende-eeuws pand met een donkergroene luifel boven de entree. Grand Hotel Wagner, vijf sterren.

'This is it?'

'Yesse. This isse your hotelle. Very nice.'

Ik knik instemmend. Ik word hier in de watten gelegd. Heel anders dan in Nederland – ze zouden het eens moeten zien, die gifadders thuis...

Wagner blijkt vanbinnen een klassiek chic hotel met marmeren vloeren en dito zuilen, gietijzeren hekken met veel bladgoud en dure houten lambriseringen. De tierelantijnen zijn niet helemaal mijn stijl, maar dit is Italië, en daar is decoratie verder doorgeschoten dan in de rest van Europa. Ook Giovanni, die bij me blijft totdat ik goed en wel ben ingecheckt, kijkt zijn ogen uit. Hij mag dan wel upmarket vervoer doen, rijkdom is hij zelf blijkbaar niet gewend.

Van een dame in zwart mantelpak krijg ik mijn sleutel, groet Giovanni en ik neem de lift naar de derde etage.

Mijn kamer blijkt een monochroom thema te hebben: donkergroen tapijt, fleurig groene bloemgordijnen, steengroene muren met gouden omlijstingen en een lichtgroen gedekt bed. Ik zet mijn koffer en laptop tas tegen een barokke stoel en inspecteer de badkamer. Die blijkt in het geheel bekleed met marmeren platen en tegels. Ik fluit tussen mijn tanden.

Op het bed ligt een welkomstkaart met een chocolaatje. Ik ontdoe het van zijn papiertje en stop de melkchocolade in mijn mond. Ze smelt weg op mijn tong, zo de keel in. Ik kreun van genot.

Op een notenhouten bureautafel, naast een papieren tas met een strik als sluiting, ligt een envelop. Mijn naam staat erop. Ik vouw hem open en vind een kaart met een bos rozen erop. Op de kaart staat in sierlijk handschrift een boodschap geschreven.

Professor Zandstra, dear Niels,

Welcome to Palermo! I hope that your trip was comfortable and that you like the city and hotel. I know you will enjoy it!

There will be a conference reception at 6 PM, in the Teatro Politeama Garibaldi, which is only a few blocks away from the hotel.

Looking forward to meeting you there in person (finally).

Kind regards,

Monica

PS Here's a small welcome gift. Enjoy!

Ik kijk op mijn H3 Slyde Watch – een gewoon horloge kun je dit staaltje van Zwitserse hightech niet noemen – en zie dat het iets na vier is, genoeg tijd voordat de feestelijkheden beginnen. Voor mij lijkt het feest al begonnen. Ik trek de strik los van de verpakking en werp een blik in de tas. Er zit een stuk gebak in, kleurig en pompeus versierd als de barokke stoel naast me. Monica, de schat. Ik kijk om me heen, op zoek naar een waterkoker en vind die op een

notenhouten kast tegenover het bed, waar ook het tv-scherf aan de muur hangt. Beter geen taart eten zonder koffie of thee. Maar eerst even een douche. Ik gooi mijn jasje op het bed en begin me uit te kleden.

Gladgeschoren, naakt en geurend van de geparfumeerde douchegel stap ik de kamer in en open mijn koffer. Ik staar naar de gevouwen kleding, strak gearrangeerd, zoals alleen ervaren reizigers als ik doen. Voor een reis heb ik mijn trainers altijd aan, dus bij mij gaan als eerste mijn chique schoenen in de koffer, in een stoffen zak natuurlijk, plus sportkleding die, afhankelijk van het klimaat op de plaats van bestemming, lang, kort of nog korter is: voor mijn figuur schaam me niet. Ik weet niet of ik hier op Sicilië toekom aan een workout, maar ik grijp elke kans als die zich aandient. Eveneens een vast onderdeel in de reisentourage is mijn zwembroek; je weet nooit of het hotel ter plekke een zwembad heeft of dat een duik in zee tot de mogelijkheden behoort. Dit hotel heeft hoogstens een fitness, schat ik, en zwemmen in de zee zal in deze drukke havenstad niet aanbevelenswaardig zijn, maar zonder sportkleding verlegen zitten, dat zal mij niet overkomen.

Mijn pak en overhemd moeten zo snel mogelijk aan een hanger om de reiskreuk te beperken. De uitvouwbare aluminium hanger zal ik in dit hotel niet nodig hebben.

Over de outfit waarmee ik acte de presence ga geven bij de welkomstreceptie twijfel ik nog. Voor de keynote speech, mijn presentatie als hoofdspreker morgenochtend, heb ik het wel bedacht: dat wordt mijn opvallende geruite blauwe maatpak, met een wit overhemd en de bruine suède brogues. Als je gek doet met je kostuum – en als jonge hoogleraar mag, nee, moet je dat doen – kun je de andere onderdelen maar beter sober houden. Ik ben geen clown.

Wikkend en wegend besluit ik voor de ontvangst vlot maar redelijk bescheiden smart te gaan: grijze jeans – niet de gebleekte,

beschadigde variant maar in één strakke kleur – met een antracieten polo en mijn zwarte jasje eroverheen. De comfortabele witte sportschoenen zal ik daarbij aanhouden.

Ik grinnik. Sta ik daar als de modepolitie mijn kledingcombinatie te bedenken terwijl ik eerst nog een onderbroek aan moet trekken. Grijs – antraciet – zwart: daar mag een fleurig onderlaagje bij. Ik grijp naar de rood-roze camouflageshorts. Altijd goed om voor de gelukkige dame van vanavond een verrassing in petto te hebben.

Anderhalf uur later – mijn beginnende honger is al gestild met het gebak van Monica – begeef ik me op straat met een kaart die ik op verzoek bij de receptie kreeg. Het theater ligt maar een paar honderd meter verder, aan het Piazza Ruggero Settimo. Geen idee wie Rutger de Zevende was.

Het Teatro Politeama Garibaldi is een imposant gebouw met een ronde dubbele colonnade die bij de entree wordt afgemaakt door een bescheiden Arc de Triomphe gevuld met een gevel van glas en staal. Boven op die triomfboog meen ik dezelfde bronzen paardenmenner te herkennen als op de Brandenburger Tor in Berlijn. Wie heeft nou wie geïmiteerd?

Op mijn Slyde zie ik dat het kwart over zes is. Nooit strak op tijd aankomen bij recepties en feestjes. En ik heb recht op een academisch kwartiertje.

Ik loop naar de ingang en hoor aan het gonzen van gemoffelde stemmen dat veel gasten wel de moeite hebben genomen om punctueel aan de zuiperij te beginnen. Links in de hal staat een tafel met geometrisch gearrangeerde naamkaartjes; er zitten al veel gaten in de collectie. Twee zwaar opgemaakte dames van middelbare leeftijd kijken me vragend aan.

‘Buona sera. My name is Zandstra, Niels Zandstra.’

‘Buona sera, signore. Uno sguardo. One moment...’ De kortste van de twee buigt zich over een deelnemerslijst terwijl ik mijn kaartje al registreer aan het eind van de tafel. In tegenstelling tot de andere,

witte, kaartjes is de mijne roze. Hm. Voordat ik associaties met de homobeweging maak, bedenk ik me dat de leider in de Giro d'Italia ook een roze trui draagt. Echt iets voor Italianen, om zo'n kleur als summum te gebruiken.

De dame kijkt omhoog en neemt me met grote ogen op.

'Ab! Professore Zandstra. You arre our keynote speaker! Welcomme, professor?'

'Thank you.'

'Waite one minute. I will calle signora Rosari.' Ze geeft de lange vrouw een duw, mompelt iets in het Italiaans tegen haar en draait zich weer glimlachend naar mij terug. De lange dame haast zich naar de zaal rechts van mij. Ik glimlach terug naar de korte dame. Zo staan we elkaar een tijdje ongemakkelijk te beglimlachen.

'Va bene.' De gastvrouw herpakt zich en buigt zich over de naamkaartjes. *'Therre you arre. Please.'* Ze geeft me het roze geval.

'Thank you.' Ik knijp hem over de rand van mijn borstzak.

Dan komt, gevolgd door de lange dame van zonet, een jonge vrouw de entreehal in gehaast. Ze draagt een rode cocktailjurk en rode pumps, heeft halflang zwart krullend haar, sprankelende ogen en glimlacht van oor tot oor. Dit moet Monica zijn.

'Professor?' gilt ze.

Ze omhelst me vurig en zoent me op beide wangen. Ik glimlach verrast.

Mijn eerste indruk klopt altijd. Ik vind Monica indrukwekkend. Naar moderne westerse maatstaven is haar neus iets te fors en zijn haar wenkbrauwen te vol, maar het haar en de dikke zwarte eyeliner zet deze accenten kracht bij en maken haar haast onweerstaanbaar. Voor mij tenminste: deze bron van sprankelend enthousiasme heeft me nu al ingepalmd.

'So good to finally meet you, professor Zandstra.' Haar Engelse uitspraak is keurig, ik vermoed dat zij in het buitenland heeft gestudeerd. Ik denk zelfs in het Verenigd Koninkrijk.

'Please, call me Niels. You must be Monica, right?'

'Yes, professor?'

'Niels.'

Ze grijnst en kijkt me in de ogen. *'OK. Niels.'*

Ik besluit haar beleefd te bedanken voor het regelen van mijn ontvangst. *'Great to meet you, Monica. Everything has been so well arranged. Thank you for that.'*

'My pleasure. We don't get the opportunity to have someone like you as a guest. Thank you for accepting our invitation.'

Ik kijk haar ondeugend aan. *'Now that is my pleasure.'*

We lachen allebei en onze blikken vergrendelen zich.

'OK... Let me introduce you to Professor Delantico.'

Ze neemt me bij de arm en trekt me mee naar de zaal verderop. Ik draai mijn hoofd nog even om en kijk verontschuldiging naar de twee dames die ons gelaten hebben aanschouwd. *'Grazie mille, care signore.'* De korte dame straalt verguld en knikt.

We betreden een ovale theaterzaal die vrij smal lijkt, maar dat komt door de naar verhouding hoge zijwanden. Links en rechts torenen vier rijen witte balkons boven me uit van waaruit publiek de voorstelling kan volgen. Nu zit er niemand. Op het vlakke deel van de zaal zijn de stoelen weggehaald. De ruimte eindigt in een verhoogd podium, waarop een pianist een klassiek stuk speelt. Ik herken het niet, maar het geeft de bijeenkomst meteen cachet.

Her en der staan groepjes mensen met elkaar te praten, de meeste strak in het pak. Iedereen heeft een champagneglas in de hand. Er komt een pinguïntenue op ons af dat ons hetzelfde vocht aanbiedt. Vast prosecco. Monica neemt er een en ik volg haar voorbeeld. Ze wil meteen door naar de man aan wie ik moet worden voorgesteld, maar ik blijf liever nog even een moment met haar alleen. Ik pak Monica bij haar schouder.

'Salute?' Ik hef mijn flûte en kijk haar vragend aan.

'Shouldn't we toast with Professor Delantico?'

'He can wait. I first want to toast with you. We can get another drink when we go to meet your professor.'

Monica houdt haar gezicht in de plooi, maar haar ogen twinkelen.

‘OK. To your health, professor.’

‘Niels. How often do I have to say?’ Ik kijk gespeeld meewarig.

Ze knipoogt. *‘To your health, Niels.’*

We klinken en nemen een slok. Prosecco inderdaad, mooie. Ik tuur in Monica’s donkere ogen en weet niets zinnigs te zeggen. Ik neem nog een grote slok; er blijft een klein bodempje over. Monica ziet het.

‘Steady, Niels. We still have a long evening to go.’ Ze rekt ‘long’ uit tot het maximaal eerbare.

‘In real life you are better than on your website.’

Ik slik. Inderdaad hoogste tijd om die lelijke pasfoto van me te vervangen. En mijn profiel kan ook wel een update gebruiken. Geen tijd voor gehad in de hectische eerste weken van het academische jaar. Wanneer eigenlijk wel? Al mijn weken zijn hectisch sinds mijn boek is uitgekomen.

‘I haven’t seen your profile picture yet, but I must say I am happy with what you look like in real life, Monica.’ Ik lach er uitbundig achteraan om het niet onfatsoenlijk te laten overkomen. Monica lacht mee. *‘Thank you, Niels. That is very kind of you to say.’* Ze gooit haar eigen prosecco in één beweging achterover en glimlacht naar me. Ik staar haar met open mond aan.

‘So now let’s get another glass and find Delantico.’

Ik giet mijn restje Prosecco naar binnen en volg Monica via een gerant bij de ingang van de zaal naar een groepje oudere mannen.

De gedrongen man met de gecoiffeerde baard – een jaar of zestig, schat ik – bestudeert me van teen tot top. Ja, tegenover zijn rokkostuum besef nu ook wel dat ik enigszins underdressed ben. In zijn linkerhand heeft hij een glas prosecco, in zijn rechter een sigaret.

‘So, this is our keynote speaker of tomorrow?’ Hij klinkt allerminst onder de indruk.

Monica haast zich te reageren. *‘Yes, professor Delantico. This is the great professor Niels Zandstra.’* Ik voel een ongemakkelijke bloes, want

om als tweeënveertigjarige tussen oudere mannen als ‘great’ te worden beschreven voelt ongepast. *‘You know, of those magnificent bridge structures and the wonderful book I gave you.’*

Ik steek mijn hand uit. *‘Niels Zandstra. I am honoured to meet you, Professor Delantico.’* Die weifelt met zijn sigaret en ik besluit hem nog wat extra tijd te geven. *‘Thank you for having me picked up from the airport and for the lovely hotel. I really appreciate it.’* Delantico stopt de sigaret in zijn mond. ‘Antonio Delantico’, mompelt hij haast onverstaanbaar als hij zijn korte vingers in mijn hand drukt. *‘Welcome to Sicilia.’*

Tijdens de wederzijdse beleefdheden begrijp ik dat Antonio Delantico de grote man achter het congres is – vandaar ook het rokkostuum, meestal alleen voorbehouden aan een feestredenaar of jubilaris – en dat Monica hem geholpen heeft met het programma. Het was zij die mij adviseerde als hoofdspreker op de openingsdag. De mannen om hem heen – waarom zijn het alleen mannen? – leer ik kennen als andere hoogwaardigheidsbekleders: de burgemeester, de voorzitter van de universiteit van Palermo en een collega-hoogleraar. Ze spreken allen gebrekkig Engels.

Op gegeven moment kijkt Delantico op zijn horloge en fluistert iets in het oor van de burgemeester. Die knikt en samen maken ze aanstalten om naar het podium te lopen. Monica vraagt of ze mee moet, maar Delantico wuift haar weg. Zijn sigaret trapt hij uit op het parket van de theatervloer en schreeuwt iets naar de pianist. Die raffelt zijn laatste akkoorden af en haast zich dan naar de coulissen.

Ik kijk naar de peuk op de grond.

Monika ziet het. *‘Professor Delantico has certain privileges, you know. He is important for the city.’*

Geen idee wat voor belangrijke gunsten haar hoogleraar de stad verleent; misschien kan ik dat beter ook niet weten.

Ik knik langzaam. *‘Of course. This is Italy.’*

‘This is Sicily!’ Monica kijkt me overdreven verontwaardigd aan.

Ik zet formeel, bekakt Engels op. *‘Excuse me, milady. Sicily, of course.’*

Monica glimlacht en knipoogt weer naar me. Ik knipoog terug.

Van het podium schiet een schelle fluittoon de zaal in. Achter de standaard staat Delantico, die met zijn hand op de microfoon tikt. Doffe pokken kondigen een speech aan.

‘Nostro sindaco, signore Bombatto.’ En hij stapt weer opzij.

Ik kijk Monica met opgetrokken wenkbrauwen van opzij aan. Goede spreker, die Delantico, alleen maar even de naam van de burgemeester roepen.

Burgemeester Bombatto loopt naar de microfoon, grijpt naar de binnenzak van zijn jasje en trekt er een pakketje papier uit. Vervolgens begint hij het rustig uit te vouwen, zijn blik naar beneden gericht. Ik tel vijf uitvouwbewegingen. In de zaal is het muisstil.

De burgemeester neemt een diepe ademdeug en richt zich tot het publiek dat inmiddels vol spanning op het eerste verlossende woord wacht.

‘Signore e signori.’ Italiaans beginnen, oké.

Bombatto blikt omlaag naar zijn papiertje. *‘Sono onorato di accogliervi come sindaco. Benvenuto a Sicilia, benvenuto a Palermo.’*

Oké, vereerd om ons welkom te heten. Kom nu maar op met je Engels, denk ik.

Bombatto gaat in een aardig tempo door. *‘Il nostro Comune ha una lunga tradizione, già a partire dalla preistoria, attraverso i periodi Greci e Romani al Medioevo, Rinascimento e tempi moderni.’*

Geen Engels dus. Ik ving iets op over lange traditie, prehistorie, Griekse en Romeinse periodes, moderne tijd. Geschiedenislesje?

‘Oggi abbiamo potuto vedere i vecchi edifici come vecchio stile, ma una volta che erano innovativi.’ De burgemeester kijkt veelbetekenend de zaal in.

Zelf begin ik hem te verliezen. ‘Edifici’ zijn gebouwen, ‘vecchio stile’ is oude stijl, en ‘innovativi’ begrijp ik ook nog wel, maar de samenhang valt weg.

Bombatti ratelt verder. *‘A questo proposito, i nostri antenati erano progressiva come questa conferenza è destinato ad essere...’*

Ik volg het geenszins en draai me om naar Monica.

'Doesn't the mayor speak English?'

'A little bit perhaps. Not enough to deliver a speech.'

Dat hij Engels niet goed genoeg spreekt om een spontane speech te houden, snap ik, maar als hij toch van een briefje leest, waarom dan niet meteen in die andere taal?

'Will there be an interpreter to translate this?' Ik zie Delantico er niet voor aan om de vertaling te doen.

Monica haalt haar schouders op. *'I guess not. Why would they: most guests are from Italy anyway.'* Ik begin me af te vragen waarom het congres de veelbelovende Engelstalige titel *Innovative Structures for the Imminent Future* (ISIF voor intimi) heeft gekregen als iedereen in het Italiaans presenteert. Kan mijn eigen lezing eigenlijk wel in het Engels?

'If you want, I can translate it to you.'

Grommend bedenk ik dat ik nu niet per se de vertaling hoeft te horen. *'Maybe later.'*

Monica's ogen lichten op. *'Later. Yes, that's a good idea.'* Ze kijkt me ondeugend aan.

Ik grinnik en kijk gelukzalig omhoog naar het rijkversierde plafond van Teatro Politeama Garibaldi. De hemel heeft me een engel gestuurd.

2. Castricum

Tegen de achtergrond van een helblauwe hemel accentueert de zon het lichtgroen van de tuin. Een zachte bries wiegt de takken van de lijsterbes, waarvan de overrijpe vruchten al donker verkleuren. Vanachter het glas staart ze naar de boom. Wel mooi, zo'n reusachtig raam. Als de zaal een verduisterde plek was geweest, zoals zo vaak bij dit soort gebouwen, zou ze verschrompelen van ellende. Een getroebleerde geest en diens gedachten hebben ruimte, zicht en daglicht nodig.

Zo moet het zijn: een heldere hemel met een zon die zó fel straalt dat je niet naar buiten kan zonder zonnebril (die je op zo'n dag als deze toch al wil dragen), óf donkere onweerswolken met hoosbuien die niet ophouden totdat het laatste deel van de ceremonie ten einde is. De eerste omstandigheid benadrukt de mooie herinneringen, de tweede het ongeluk dat is aangedaan, het verdriet, de roep om een dag van nationale rouw. Vandaag klopt het echter niet met haar gemoedstoestand: de lucht is onbewolkt, maar bij haar overheerst de wanhoop.

Bij de gedachte aan het onrecht kruipt een traan over haar ooglid. Als deze dienst gehouden was in een kerk was ze gaan gillen. Barmhartige Vader, hou toch op. Welke god laat goede mensen lijden en voortijdig deze planeet verlaten terwijl zij nog zoveel waardevols konden doen voor hun omgeving, hun familie, hun vrienden, hun collega's? Voor haarzelf?

'Lieverd, gaat het met je?' De oudere dame kijkt haar van opzij aan. 'Het is ook verschrikkelijk, hè. Die Tonny... zo'n lieve jongen.' Ze schudt meewarig haar hoofd. 'Wat was hij van jou?'

Ze snuift haar snot op en vist naar een tissue in haar tas. 'Beste vriend.'

De oude vrouw ziet haar schokschouderen en naar voren buigen, haar hoofd landend in twee trillende handen. 'Och lieverd toch.'

Dan klinkt klassieke koormuziek uit de boxen naast hen; het lijkt wel engelengezing. Hoe passend denkt ze, Tonny verzamelde houten beelden van engelen uit oude kerkinterieurs. Zijn appartement in Amsterdam stond er vol mee. Ze hadden hem moeten beschermen, maar hebben dat niet gedaan.

Er klinkt onrust als de mensen gaan staan. Over de centrale as van de ruimte wordt een witgelakte kist binnengedragen door zes mannen in zwarte pakken, zwarte overhemden, zwarte stropdassen. Klasse, denkt ze, zo had Tonny het vast gewild. Ze herkent Pedro, Justin en Marc. En Paul natuurlijk. Wat ongelooflijk dapper van hem. Zes afgetrainde mannen en de tranen rollen over hun wangen. Terwijl het lijk van Tonny langzaam vooruit zweeft, klinkt op steeds meer plekken gesnotter. Zij is er een van.

De doodskist wordt op een stenen tafel gezet en de vrienden van Tonny verdwijnen op stoelen op de eerste rij. Terwijl de muziek langzaam wordt weggedraaid stapt een dame in een grijs mantelpak naar de kathedraker aan de zijkant.

‘Lieve familie, lieve vrienden en vriendinnen, lieve collega’s, lieve andere geïnteresseerden.’ Ze neemt een adempauze. ‘Zo wilde Tonny dat ik u aanspreek. En ik voel mij vereerd dat ik deze dienst nu namens hem mag leiden. Vereerd en verdrietig...’ Ze kijkt de aanwezigen in de zaal aan. ‘Welkom bij de uitvaart van Antonius Gregorius Maria Mutsaers, Tonny voor iedereen die hem kende. Mijn naam is Charlotte Beunders. Zelf leerde ik Tonny niet lang geleden kennen maar ik heb hem de laatste weken veel gesproken, vaak en intensief. Omdat hij wist dat het einde naderde en ook omdat Tonny zo was – dat weten de meesten van u ongetwijfeld – wilde hij tot het laatst de regie houden. Over zijn levenseinde en over deze dienst vandaag. Als medewerker van Het Laatste Afscheid is het mij niet vaak gebeurd dat ik de uitvaart in detail heb voorbereid met de persoon in kwestie zelf. En met zijn lieve partner, natuurlijk.’ De vrouw knikt naar Paul op de eerste rij. ‘Het waren bijzondere weken. Mooie weken – wat een mooi mens was Tonny –,

verdrietige weken – wat hebben we met zijn drieën zitten grienen –, maar ook vrolijke weken – wat hebben we gelachen over de herinneringen die naar boven kwamen. Ik kan u vertellen dat ik me in die periode vaak heb gerealiseerd hoe mooi mijn vak is.’

Vanuit de zaal klinkt gemompel en de uitvaartbegeleidster blikst angstig het publiek in. Ze kijkt op het briefje voor zich en neemt gehaast weer het woord.

‘Totdat ik door Paul werd gebeld en het verschrikkelijke nieuws vernam. Toen stortte ook een deel van mijn wereld in, hoe kortstondig ik Tonny ook had gekend. Dus ik kan alleen maar raden hoe verdrietig u moet zijn, u die hem veel langer heeft gekend, u die hem veel beter kent dan ik. Tonny’s ziekte was bekend, maar toch blijft je als mens hopen op een wonder. Dat wonder kwam niet. In plaats daarvan is een prachtig mens van ons heengegaan. En met dat prachtige mens heb ik deze dag dus mogen voorbereiden. Naast een paar bijzondere speeches zult u daarom Tonny’s persoonlijke muziekkeuze horen en aan het eind mag ik zijn eigen gedicht voorlezen, een gedicht dat hij speciaal voor vandaag heeft geschreven, voor u allen.’

In de zaal zwelt het geluid van snikkende mensen aan. Dit hadden ze niet verwacht. Velen wisten dat Tonny soms gedichten schreef, maar dat hier zijn nog onbekende afscheidsgedicht zou worden voorgelezen raakt iedereen in het hart. Ze ziet ook Paul verrast heen en weer blikken naar zijn vrienden.

‘Maar nu eerst muziek, “One moment in time” van Whitney Houston. En ondertussen kunt u kijken naar foto’s van Tonny’s leven.’

Op de muur achter zijn kist verschijnt het beeld van een breed grijnzende Tonny. Proostend houdt hij een glas rode wijn vooruit. Terwijl het piano-intro inzet, klinkt in de zaal een gemengde ruis van grinnikende en sniffende gasten. Van een baby in een wieg met veel tierelantijntjes verschijnt een volgende foto. Tonny had weleens verteld dat zijn ouders een meisje hadden verwacht; nu ziet iedereen

dat zijn kamer ook roze was ingericht. Grappig. Tonny als jochie met een veel te grote boekentas; Tonny op een hockeyveld; Tonny aan de kerstdis met zijn ouders en zusje. Dit zijn duidelijk de familiefoto's. Tonny naast het kruis op een bergtop, zijn vader juichend achter hem. Dat deed hij niet toen Tonny uit de kast kwam, herinnert ze zich. Tonny naast het ziekbed van zijn moeder. Ze kwam er wonderbaarlijk weer bovenop; krom zit ze op de voorste rij naast haar roerloze tweede echtgenoot; Tonny's vader zit een paar stoelen verderop, eenzaam.

Tonny bij het tweede huwelijk van zijn moeder, een arm om haar heen, een zoen op haar wang. Stilte.

Zonder dat ze het merkte is Frouke, het zusje van Tonny, aangekondigd. Trillend staat het mollige meisje met de blonde krullen achter de kathedr, de moed bijeenrapend voor de eerste zin.

'Tonny was mijn grote zus, mijn liefste vriendin...' Frouke barst in snikken uit. Van de eerste rij staat een tengere, lange jongen op, gaat achter Frouke staan en legt zijn handen op haar schouders. Dat moet Peter zijn, haar vriend. Zijn steun doet het snikken stoppen en Frouke hervindt haar taak.

'Natuurlijk was hij mijn grote broer, maar ik had me geen betere vriendin kunnen voorstellen.' Frouke kijkt de zaal in en zoekt naar gezichten. 'Dus ik snap het helemaal waarom Tonny – naast zijn mannelijke aanhang – zoveel goede vriendinnen had. Zoals Rita, Jennifer en Danique. En Mirella. En ik vergeet er vast een boel.'

Op de derde rij verstart ze. Dat haar naam genoemd zou worden, wist ze niet, al weten veel mensen uit Tonny's vriendenkring van de nauwe band. En zijn zus; hij was er natuurlijk ook voor haar geweest. Vanaf het spreekgestoelte zweven de woorden aan haar voorbij zonder registratie. Haar eigen gedachten dwalen af naar alle keren dat ze bij Tonny was, dat ze samen tv keken, dat ze het songfestival becommentarieerden, dat ze met witte wijn op het terras zaten, dat ze schaterlachten, dat ze samen op kledingjacht

waren, dat ze veel te veel geld uitgaven, dat ze diepe gesprekken hadden, dat ze bij elkaar uithuilden.

‘Dank je, Frouke. Wat dapper van je.’ Tonny’s zus is alweer gaan zitten. ‘En dan gaan we nu luisteren naar “Miss you” van Kashmir.’

Die kende ik nog niet, denkt ze. Uit de boxen klinkt gevoelige gitaarmuziek. Een heldere, emotionele stem zingt over het gemis van een goede vriendin. Het voelt als een muziekkeuze voor haar persoonlijk, niet voor Frouke, niet voor alle andere vriendinnen, maar speciaal voor haar, gezongen door Tonny.

Op de muur zijn intussen weer foto’s zichtbaar, ditmaal van Tonny met vrienden en vriendinnen. Verschillende combinaties, vele combinaties. Wat had hij een grote sociale kring, denkt ze. En dan verschijnt dat ene beeld dat zij altijd heeft gekoesterd. De foto van de club bij het Hilton, waar ze op Tonny’s schoot zit in een luie stoel, een arm om zijn nek, hij lief naar haar glimlachend, een glas bubbels in zijn rechterhand. Op de achtergrond de skyline van Amsterdam. Ze probeert een brok weg te slikken maar het lukt niet. Terwijl nieuwe beelden passeren, houdt haar netvlies zo lang mogelijk die enige relevante foto vast. Haar foto.

Als ten slotte een vibrafoon het lied uitluidt blijft de diashow staan bij een laatste beeld. Op een boot in een gracht staat een kleurrijk uitgedoste Tonny met schaars geklede jongens te dansen. De Gay Pride natuurlijk. In de zaal klinkt gegniffel. Er wordt gewezen naar details; veel aanwezigen staan erop.

Van de voorste rij staat een man op. Het is degene die op de foto naast Tonny staat te dansen, Rupert. Ze had hem niet herkend bij het binnendragen van de kist.

‘Lieve Tonny. Ik mag je toespreken namens Paul, voor wie het veel te zwaar is om nu hier te staan. En namens je hechte groep vrienden waarvan je de meesten op het beeld naast me ziet staan. In hun lievelingsoutfit.’ Uit de zaal klinkt gegriinnik om de ontblote bovenlijven en strakke oranje hotpants. ‘Ik vind het fijn dat ik dit mag doen. Én het doet me ontzettend veel pijn.’ Er rolt een traan

over Ruperts wang. ‘Want het is niet eerlijk. Niet voor jou en niet voor alle dierbaren die hier zijn om hun liefde voor jou te tonen. En niet voor ons als groep.’ Hij knikt naar de voorste rij. ‘Na alle misère die we hebben meegemaakt met vrienden die aan aids zijn overleden, met het geaccepteerd worden om wie we zijn, met het geweld dat ons dit millennium weer ten deel valt... Na die ellende, die we hebben gedragen, overvalt ons dit. Een krankzinnige tumor in jouw hoofd, jouw nog veel te jonge hoofd. En waarom? Waarom overkomt dit nou net jou? Je was een van de liefste, zorgzaamste mensen die ik ken. Dat zullen...’ op dat moment kijkt Rupert met betraande ogen de zaal in, ‘de mensen hier beamen. Het is niet eerlijk, het raakt de verkeerde personen, en ik weet niet waarom. Niemand niet, waarschijnlijk.’ Verslagen blaast Rupert lucht uit. ‘Maar daar wil ik niet mee eindigen. Ik wil niet terugkijken in wrok om het noodlot dat je is overkomen. Zo was jij zelf ook niet. We willen nagenieten van de lol, het geluk, de vriendschap, de liefde die we hebben gedeeld, en dat voor altijd bij ons houden. We willen je niet herinneren als de zieke vriend, waarvan het gezicht bol stond van de prednison. We willen je blijven herinneren zoals op deze foto, als de energieke, strakke, gespierde jongen...’ Vanuit de zaal klinkt instemming. ‘... met een prachtig leven en prachtige geliefden.’ Een paar mannen juicht. ‘Als goede vrienden zullen we Paul bijstaan en alle steun geven die hij nodig heeft bij dit ondraagbare verlies. Hij hield zoveel van jou.’ Rupert knikt naar Tonny’s partner, die steun heeft gezocht bij Marc. ‘En Tonny, je zult altijd bij ons blijven. Hoewel we je nooit zullen vergeten, hebben we in de club jouw foto opgehangen, een klein altaar gemaakt, zodat we je kunnen blijven aanbidden. Want: zoals jij was er maar een, en die willen we niet kwijt. Nooit niet. Lieve Tonny, kom je alsjeblieft nog vaak langs, daar? ... Ik hou van je, kerel.’ Snikkend loopt Rupert terug naar zijn stoel. In de zaal het geluid van meervoudig gesnotter.

De vrouw van het uitvaartcentrum herneemt haar positie achter de kathedr.

‘Dank je wel, Rupert,’ zegt ze zacht. Ze frommelt aan het papiertje voor zich. ‘Tonny had een brede culturele interesse. Hij hield van kunst, in vele vormen. Met sommige vrienden ging hij naar musea, met sommige naar filmfestivals, met sommige naar concerten. Een van zijn helden – en dat zal later uit Tonny’s eigen gedicht op te maken zijn – was Jacques Brel. We gaan nu een van diens mooiste liedjes horen. En zien.’

Achter de kist verschijnt een oude filmopname, zwart-wit, met een close-up van het bezwete gezicht van Jacques Brel. Ze schrikt als ze beseft hoeveel Tonny op de zanger leek. Zodra de Waalse zanger expressief met “Ne me quitte pas” begint, verschijnt onderaan de Engelse vertaling. Ze vond het altijd al een prachtig lied, misschien wel het mooiste liefdeslied dat ze kende, alleen al vanwege de herhaalde smeeke om hem niet te verlaten, maar de details in het Frans ontgingen haar altijd. Met de Engelse vertaling erbij blijkt eens te meer wat een meesterlijke poëet Brel was. Bij het stuk over de koning die stierf omdat hij zijn geliefde nooit heeft kunnen ontmoeten, breekt Paul op de eerst rij; ze ziet hem wegzakken naar Pedro. Zelf houdt ze het niet meer als Brel vraagt de schaduw van zijn geliefde te mogen zijn, de schaduw van diens hand. Als die hem maar niet verlaat. Zo voelt ze zich ook, kon ze maar Tonny’s schaduw zijn.

Na Brels verdriet is het publiek, net als de meester zelf, bezweet en lijkleek van pure emotie. Het duurt even voordat de dame weer de kathedra opzoekt. Ze slaakt een diepe zucht.

‘Dan is nu het laatste woord aan Tonny zelf. In de weken voor zijn definitieve aftakeling heeft hij geschreven aan een gedicht dat hij u wilde nalaten, een laatste boodschap voor alle geliefden.’

In de zaal klinkt nu voor het eerst het geluid van huilende mensen. Ze doet eraan mee; er is niets tegen te doen.

‘Ik ga het zo voorlezen. Na het gedicht zult u het lied “I believe in you” horen, van Talk Talk – ook al een persoonlijke boodschap van Tonny. Tijdens die muziek heeft u de gelegenheid langs Tonny’s

kist te lopen en hem nog één keer te groeten. Vanaf de achterste rij zal ik u daartoe uitnodigen.'

De vrouw haalt diep adem en kucht.

Stilte.

*Al ligt vrede in 't verschiets
Zal natuur zich vast herstellen
Wel, ik kan het je vertellen
Ze beleven zal ik niet*

*Zusters ongeboren kinderen
Ach, ze staan me nu al nader
Net zoals hun lieve vader
Maar mijn lot zal het verbinderen*

*Trouwe vrienden, dank voor alles
Dat vergeten zal ik niet
Neem wat moois mee in 't verdriet
Als dat ooit nog het geval is*

*Stop de klokken, blaas de aftocht
Doe het licht uit, sluit het hek
Trek de stekker uit de gaten
Wuif de witte vlag, vertrek*

*Mam, vergeef me dat ik heenga
Pap, je angsten smelt ik weg
Paul, geloof me als ik zeg
Je ne vais te quitter pas*

Met het zachte tikken van drumsticks op bekkens en een basdrum die er ritmisch tegenin lijkt te gaan kondigt zich een etherisch intro aan. Af en toe een strijkende gitaar. Dan fladdert een

hoge nasale stem de muziek in: *'Here I am, my spirit...'* Marc Hollis. Tonny heeft haar vaak liedjes van hem laten horen. Talk Talk kennen mensen hoogstens van de elektronische hits; minder bekend zijn ze van hun sferische muziek. Zoals dit nummer.

'I just can't bring myself to see you starting.' En dan vallen bas en synthesizer in, die het nummer in vaart en rijkdom opstuwten, hemelse muziek. Terwijl ze het denkt, zwelt ijle zang aan van een jongenskoor, hun hoge stemmen die van engelen. Op de ingetogen klanken van de ritmesectie brengen zij de luisteraar in hogere sferen, alsof deze even met Tonny in de hemel mag zijn. Godzijdank is het de albumversie, constateert ze, inclusief de minimalistische solo van de toetsenist, niet de ingekorte, verminkte versie die de platenmaatschappij ervan uitgaf als single. Hollis zingt verder en zweeft mee met het engelenkoor. Het lied mag van haar eeuwig duren; zolang het klinkt is Tonny bij haar. Hij mag niet weg, ze heeft hem nodig. Blijf nog even, smeekt ze in haar gedachten. Maar na nog een laatste kerm *'Spirit'* sterven de instrumenten af en stijgt het engelenkoor met Tonny ten hemel, onbereikbaar voor zijn aardse geliefden die achterblijven in de zaal beneden.

Een zachte hand aait haar schouder. Door de muziek had ze niet gemerkt dat alle gasten al langs de kist waren gelopen. Ze drukt haar natte gezicht in de nek van Paul.

3. Palermo

‘Watch out, Niels!’

Struikelde ik daar nou over een stoeprand? Ik doe alsof ik gewoon onhandig bezig ben maar weet ook wel dat ik te veel heb gedronken.

Na de speech van de burgemeester was Professor Delantico weer naar de microfoon gelopen en had iedereen in het Italiaans aangespoord te genieten van alle drankjes en hapjes die op dat moment de zaal ingebracht werden. De verhouding tussen drank en hapjes was niet goed, tenminste niet bij Monica en mij. We probeerden nog wat gesprekken aan te knopen met collega’s van de universiteit, maar bijna iedereen leek last te hebben van hetzelfde euvel: Engels spreken was voor hen te lastig, dus zakten ze snel terug naar Italiaans gekeuvel met lokale collega’s. Op gegeven moment was er een promovendus naar me toe gekomen die wel goed Engels sprak en die een hele tirade afstak over mijn te modernistische aanpak van bruggenontwerp, hoe dat contrasteerde met bewezen technieken uit de afgelopen eeuwen. Het was hem niet eens te doen om een discussie, hij moest iets kwijt.

Dat maakte ik wel vaker mee. In het begin ging ik nog in de verdediging, met argumenten voor mijn eigen standpunt, totdat ik doorkreeg dat de persoon tegenover me niet openstond voor een andere visie.

Kom morgen maar naar mijn lezing, zei ik, dan leg ik uit waarom ik dit doe. Wetende dat hij me morgen niet van repliek kon dienen – de prettige bijkomstigheid van op een podium staan en je verhaal ongestoord te mogen vertellen –, bleef de promovendus aandringen, totdat Monica me meetrok om me zogenaamd voor te stellen aan een belangrijke figuur. De promovendus bleef beteuterd achter.

In plaats van de niet-bestaande bobo, begeleidde Monica – haar arm door de mijne – me naar de verst verwijderde ober met glazen

wijn. Zo, nu heb je wel genoeg vermoeiende personen gesproken, zei ze, en we klonken onze rode wijn, een van lokale bodem. De wijn was zo mooi dat we er nog een namen, en nog een, geloof ik. We bleven maar naast de serveerder staan, die steeds meer moeite had zijn gezicht in de plooi te houden, hij vond ons wel vermakelijk. Ik ben de tel kwijtgeraakt, maar we werden uit onze roes gehaald toen Antonio Delantico me eraan kwam herinneren dat het congres de volgende ochtend om negen uur startte en dat ik het publiek na wat formele plichtplegingen rond halftien zou mogen vermaken. ‘To entertain’, dat was exact het werkwoord dat hij had gebruikt. Monica had haar baas aangekeken en aangeboden mij naar mijn hotel te brengen. In de reactie van Delantico bespeurde ik argwaan, maar grommend stemde hij in. Blijkbaar kwam ik al niet zo stabiel meer over, besef ik nu. En dat was ik ook niet.

‘*No problem, Monica. Just being clumsy.*’ Ik merk dat ‘clumsy’ er zelf ook nogal onhandig uit komt. Binnensmonds beweeg ik mijn tong een paar keer in verschillende bochten, alsof ik daarmee mijn spraakgebrek verhelp.

Als reactie giechelt Monica en ze trekt me weer het trottoir op – haar arm haakt nog steeds in de mijne, merk ik tot mijn tevredenheid – en samen wandelen, correctie, wankelen we naar de hotelingang.

Bij de receptie knik ik vriendelijk naar de jongen van dienst, misschien wel de nachtdienst. (Hoe laat is het eigenlijk? Ik wil niet op m’n horloge kijken nu die comfortabel vergrendeld is met Monica’s arm.) Alsof het de normaalste zaak van de wereld is lopen we samen door naar de lift. Ik voel in mijn rechterbroekzak en vind gelukkig de sleutel van mijn kamer. We stappen uit op de derde etage en met een galante zwier trek ik de deur naar mijn kamer open.

‘I think I have brought you far enough to be safe, Niels.’

‘Ah, come on, Monica, let’s have a coffee to close the day. Or tea, if you like.’ Ik zie haar twifelen. *‘Best way to avoid a hangover. I learned that from an English friend.’* Ik grinnik. In Sheffield overtuigde kroegtijger Patrick

me van Engelse thee met melk als ideaal middel om katers te voorkomen. *‘As British we should know!’* was zijn argument.

Monica glimlacht; ik zie de weerstand afnemen. Ja, ze zal inderdaad in Engeland gestudeerd hebben. Ze kijkt mij recht aan en knikt dan. *‘OK, one last tea and then I’ll be gone. I need to be up early, get the conference started.’*

Dat vermoedde ik al, dat Monica voor Delantico het hele congres moet runnen, en ik realiseer me dat ik mijn presentatie nog moet afmaken. Als ik ons deze mooie gelegenheid ontzeg krijg ik daar waarschijnlijk spijt van, maar over een aantal uren moet ik echt presteren, betaald. En Monika ook. Maar de thee had ik beloofd.

Galant buig ik en gebaar een welkome entree. *‘Per favore, signorina.’* Ik ga er maar van uit dat ze niet getrouwd is, maar je weet het natuurlijk nooit. Wat maakt het ook uit.

‘Wow, this is luxurious.’ Het interieur van mijn groene kamer wordt nauwgezet bewonderd.

Snel doe ik mijn colbert uit, gooi het over de barokke stoel en grijns naar haar. *‘It is, isn’t it?’*

Nu ze mijn torso kan zien zonder een verhullend jasje neemt Monica me op. Het liefst wil ik haar al beetpakken maar besluit eerst mijn betrouwbaarheid te tonen en loop naar de waterkoker, merk dat er te weinig water in zit en vul hem bij in de badkamer. Als ik die verlaat, loop ik tegen Monica op, die zich staat te vergapen aan het sanitaire marmer.

‘Oh, sorry...’ stamel ik.

‘No need to say sorry.’ Het komt hijgend uit haar mond.

Ik kijk recht in de sprankelende ogen die mij eerder al betoverden en meen een hunkering te zien. En als dat niet zo is, dan zal het die van mij wel zijn. Alles in me wil deze schone vrouw omarmen, proeven, verzwelgen. Maar ik hou me in. Ik kijk omlaag; de waterkoker heb ik nog in mijn rechterhand. Monica merkt het ook en begint te gniffelen.

‘I’m sorry, Monica. It won’t work.’

Ze kijkt me teleurgesteld aan.

'Too drunk to fuck. Dead Kennedys,' mompel ik.

'What?'

'Never mind. Damn.' Vandaag geen heiligschennis.

'Thanks. You're a gentleman,' zegt ze terwijl ze achteruit stapt. *'You know what? Let's forget about the tea and prepare for tomorrow.'*

Ik knik en besluit dan ook alvast maar mijn iMac te pakken. Ik leg de laptop op het bureau en klap hem open. Monica's kaartje ligt er nog en ik herinner me het gebak.

'I forgot to thank you for the cake. That was so kind of you.'

'I'm glad you liked it.' Monica grinnikt verlegen. *'See you tomorrow,'* zegt ze dan gedecideerd.

'Tomorrow,' zeg ik dromerig.

Aan de klink van de badkamerdeur hangt een tasje dat me niet eerder is opgevallen. Monica haalt hem ervan af, slingert het over haar schouder en loopt naar de kamerdeur.

'Shall I show you out? Or bring you home?' Ik moet er ineens niet aan denken dat Monica alleen over straat moet.

'No, thanks.' Ze klinkt hees en kijkt me lief aan. *'I can find my way out and I'll ask the reception for a taxi. My home's too far for a walk.'*

Te ver om haar naar huis te brengen. Dan kan ik meteen met mijn presentatie aan de slag, iets wat in mijn achterhoofd is begonnen te zeuren. Of is dat de kater?

'Please let me give you some money for the taxi.'

'Not needed.' Ze grinnikt. *'I've got Professor Delantico's credit card.'*

Alsof dit vanzelfsprekend is knik ik. Waarom zij toegang heeft tot Delantico's rekening waag ik niet te vragen.

Glimlachend haal ik mijn schouders op en doe de deur voor haar open. *'Alright then. Off you go.'*

'Goodnight, Niels.'

Even weet ik niets grappigs te bedenken. *'Goodnight, Monica.'*

Ze loopt naar de lift en draait zich na drie passen toch om.

'I almost forgot, Niels. The conference will be at the university. You will be picked up from the hotel at eight O'clock.' Zangerig voegt ze er *'Bye!'* aan toe.

Genade. Acht uur al opgehaald, dat klinkt niet comfortabel.

'Bye...' zeg ik teleurgesteld.

Gelaten staar ik haar na en sluit de deur.

Het scherm van mijn laptop is alweer uitgegaan, dus ik raak de spatiebalk aan en typ mijn password in. Rechtsboven zie ik dat het tien voor een is. Ik voel me moe en heb geen zin om nu nog serieus werk te doen maar zal wel moeten. De presentatie die ik in het vliegtuig heb voorbereid is nog niet af. Uit ervaring vrees ik dat het me nog wel twee uur zal kosten. In de onderbalk staat de melding van twaalf nieuwe Outlook-berichten; die zaten er al toen ik in het vliegtuig zat. Even twijfel ik, maar ik laat Pandora's doos dicht en besluit de netkabel van het hotel niet in te pluggen. Met mijn zoeker tik ik op het logo met de P. Op het scherm verschijnt mijn PowerPoint-presentatie in aanbouw, bij de slide die ik het laatst invoegde. Over de aanzet van mijn betoog, en de slides daarna, maak ik me geen zorgen; de grootste uitdaging wordt een inspirerende afsluiter van mijn verhaal. Maar eerst moet ik nog een paar plaatjes kopiëren uit de presentatie van Miami, van afgelopen voorjaar.

Ik adem diep in en ga aan de slag.

4. Palermo

Korte nachten, ik ben het wel gewend. Ook met drank op, ook na spannende avontuurtjes. 's Avonds een vent, 's ochtends een vent. Dus toen ik vanochtend om kwart over zeven opstond, dook ik gewoon onder de douche, trok mijn pak van de dag aan en begaf me naar de vergulde eetzaal waar het ontbijt geserveerd werd. Me nog eens scheren had ik overgeslagen.

Na een gezond ontkateringsontbijt – een bakje fruit met yoghurt en thee in de eerste ronde, scrambled eggs met croissant en koffie in de tweede – ging ik nog even naar mijn kamer om mijn iMac te halen. En voor een laatste sanitaire stop.

Toen ik door die beproeving heen was, keek ik in de spiegel en zei met het Schotse accent van Ewan McGregor mijn gebruikelijke frase uit de drugsfilm *Trainspotting*: '*Nuiv am rreddy*'. Nú ben ik klaar; het zette de wanorde waarin ik wakker was geworden in een opwekkend perspectief.

Inmiddels zit ik al een kwartier te wachten op de chauffeur die me om acht uur zou ophalen. Ik kijk naar de dame achter de receptiebalie. Ze kijkt schouderophalend terug. '*This is Sicily, sir, don't worry*.'

'*I won't*,' mompel ik terug. In mijn gedachten ga ik nog eens door mijn presentatie. Ik heb er uiteindelijk een gewaagd einde aan gebreid. Gewaagd, maar in Italië, Sicilië zeker, moeten ze daar wel mee overweg kunnen. We gaan het zien, stel ik mezelf gerust.

Na nog eens drie minuten komt de chauffeur van gisteren binnen-gestormd.

'*Mi scusi, professore*,' hijgt hij, '*Il traffico era totalmente folle*.'

Dat het verkeer totaal geschild was had ik inmiddels wel verwacht.

'*Buongiorno, Giovanni*.' Ik sta op en volg hem naar dezelfde SUV als gistermiddag.

In het drukke verkeer rijden we dezelfde route als gisteren, maar dan in omgekeerde richting. Bij het robuuste maar sierlijke slot waar we gisteren ook langs reden slaan we nu linksaf.

'What is this big building?'

'Palazzo dei Normanni. Palace of the...' Giovanni kreunt.

'Norsemen,' vul ik aan, *'Vikings – have they also been here?'*

'Eh jesse. But it wasse first built by the Arabs, nine century. The... eh... Normanni tooke it later, eleven century I thinke.'

Wow, denk ik, dat betekent dat ze zich hier vestigden toen hun rooftochten in Noord-Europa al gestopt waren en toen de Normandiërs net Groot-Brittannië introkken. En dan ook nog even een paar duizend kilometer verderop aan de gang. *Impressive.*

Ik besluit er maar niet over in discussie te gaan als we rechtsaf een universiteitscampus oprijden. 'Università degli studi di Palermo' staat er bij de ingang. Universiteit van de onderzoeken van Palermo, letterlijk. Na de fraaie negentiende-eeuwse binnenstad, met her en der gebouwen die lang teruggaan, is dit universiteitsterrein met zijn modernistische gebouwen uit de jaren zestig een stuk minder indrukwekkend. In de gebouwen die we passeren kan ik met de beste wil van de wereld geen aula of conferentiecentrum vinden.

Na ongeveer een kilometer draait Giovanni rechtsaf, rijdt op een langgerekt gebouw af en stopt dan. Rechts van me zie ik 'Museo Storico dei Motori e dei Meccanismi' – historisch museum van motoren en machines, vertaal ik snel – en kijk mijn chauffeur van achteren aan.

'Is it here?'

'Yesse. You finde the entrance offe the museum.'

'OK. Thanks. Grazie.' Ik stap uit en loop naar wat ik denk dat de entree is.

Op het trottoir, voor een glazen deur, staat een bord. Als ik naderbij kom, herken ik het logo van het congres dat me maanden geleden benaderde. De pijl naar rechts laat elke twijfel verdwijnen. Achter de deur herken ik een typische ontvangsttafel, met kaartjes,

dozen en tassen, en met de twee dames van gisteren erachter. Ik loop op ze af en laat trots mijn roze badge zien. Ik weet niet of het de bedoeling was, maar ik had hem bij het benevelde vertrek, gisteren, niet ingeleverd.

‘Benvenuto, professore Zandstra!’

‘Grazie, signora. Buongiorno.’

De lange dame kijkt me indringend aan. Heeft ze me gisteren met Monica zien vertrekken? Had ze door dat ik dronken was? Zou ze zien dat ik een korte nacht heb gehad? Geen idee, en het heeft geen zin om dit te weten, dus ik zet de gedachte van me af en kijk stoïcijns terug.

‘Will you join the conference dinner, professor Zandstra?’

‘I believe it is tomorrow evening, right?’

‘Yes, sir.’

Ik zucht overdreven en trek een pruillipje. *‘Then I’ll be gone already. Sorry.’*

‘No. Sorry for you, professor! It will be very nice.’

Ja, dat vermoedde ik al. Laat het eten maar aan de Italianen over. Maar ik moet donderdag weer op de universiteit terug zijn. Helaas.

De korte dame doet wat boekjes en folders in een tas en geeft die aan mij.

‘Your programme is in the bag.’

‘Thank you.’

Ze staart glimlachend naar me en bedenkt zich iets.

‘Shall we find signorina Monica for you?’ De vrouw naast haar fronst haar wenkbrauwen. *‘Or Professore Delantico,’* zegt die ijskoud. Ja, zij heeft me met Monica zien weggaan.

Ik schud mijn hoofd. Monica zal druk aan het voorbereiden zijn en Delantico hoef ik nog even niet te zien. *‘That is not needed. If you direct me to the lobby or lecture hall, I will find my way.’*

De korte dame wijst me de weg naar een ruimte waar koffie te vinden is. Een goede espresso, ja, dat kan ik wel gebruiken. De

dames dank ik vriendelijk, knipoog naar de lange van het stel en loop in de aangegeven richting.

Het congres begint pas over twintig minuten en er zijn nog niet veel gasten. Ze staan verspreid over de lobby; aan gescheiden tafels staren ze verlegen in het niets. Alle begin is moeilijk, vooral dat van een congres, en de vroege vogels zijn altijd de lui die het de avond ervoor niet laat gemaakt hebben. Lees: de ‘mindersocialen’.

Overall om ons heen staan wat ik herken als onderdelen van auto- en straalmotoren. Ik loop naar een balie versierd met damasten kleden, waarachter een echte barrista triomfantelijk voor zijn espressoapparaat staat, en bestel een doppio. ‘Caffè doppio’ moet je hier zeggen, want anders dan een espresso maken ze niet in Italië. Zelfs een ‘americano’ is een espresso aangelengd met stomend water. Met mijn minuscule plens cafeïne besluit ik op zoek te gaan naar de zaal en niet, net als de andere ontheemden, stilletjes aan een tafel te staan. In kletsen heb ik op deze vroege ochtend al helemaal geen zin.

Een klein bord op een stalen paal wijst de bezoekers naar de zaal waar het allemaal moet gebeuren. Eenmaal binnengelopen zie ik een paar technici bezig bij de kathedr op het podium. Er worden kabels aangesloten aan het spreekgestoelte. Beetje laat, lijkt me, maar het is Italië, sorry, Sicilië. Ik neem een slok van mijn espresso en loop naar ze toe.

‘Good morning. I am Niels Zandstra, one of the speakers this morning. I still need to upload my presentation.’

Ze kijken me vragend aan. Ik haal mijn memorystick uit mijn zak en toon hem. Een van hen knikt, neemt de stick aan en loopt naar een computer aan de zijkant van het podium. Ik volg hem.

‘Which?’ Hij staart naar een lijst met meer dan twintig ppt-bestanden, al mijn voorgaande presentaties.

‘It must be the lowest one, with the date of today.’ Ik wijs naar het bestand.

De man sleept het bestand naar het bureaublad.

'It's OK. I handle it.' Ondanks zijn beperkte Engelse taalvaardigheid komt hij mij betrouwbaar over. Hij geeft me een headset met een microfoontje en een zender, die ik in mijn achterbroekzak stop.

'Will there be a remote control?' Ik wil altijd een afstandsbediening waarmee ik kan doorklikken en aanwijzen.

Hij knikt en steekt zijn duim op.

'Nice.'

'Hey, there you are!'

Ik draai me om en zie Monica aan komen lopen, tussen de rijen stoelen door. Ze ziet er formeel uit vandaag, geen cocktailjurk maar een donkere broek, lichte blouse en donker jasje. Haar haar zit opgestoken. Onaantrekkelijker is ze er niet door, alleen anders.

'Wow, new look. I'm impressed.' Alweer, denk ik, maar zeg dat niet.

'So are you,' zegt ze als me van top tot teen bekijkt. Ik realiseer me nu dat ik met mijn geruite pak ook een gedaanteverwisseling heb ondergaan.

'I like it,' knipoogt ze naar me. *'How are you? Has everything been arranged for your keynote?'*

Ik knik. Alles lijkt in goede handen.

'Look, I'm still quite busy settling stuff here, so I need to go. The rector will be arriving soon. But I'll see you around lunchtime, OK?'

Ik zie Monika weglopen om haar dingen te regelen voordat de rector komt.

Op zijn onnavolgbaar beknopte wijze neemt Antonio Delantico het woord en kondigt de rector magnificus van de universiteit van Palermo aan, een vrouw tot mijn positieve verrassing. De kleine gezette vrouw verschijnt in zwarte toga met een ambtsketting. Ze knikt naar de organisator. Op gepaste wijze was het bal twintig

minuten te laat begonnen, maar met een moderator als Delantico loop je dat snel weer in, overweeg ik.

Hoewel ik enigszins verwacht had dat de rector als academicus wel Engels zou spreken, blijkt ook zij een Italiaans verhaal op te steken. Zonder briefje, dat wel. Ik kijk om me heen en zie de meeste mensen gebiologeerd luisteren. Mijn oog valt op een man die net als ik verloren om zich heen kijkt. De enige buitenlander, met mij? Ik trek een gekke bek naar hem, maar hij ziet het niet.

Ik draai me weer om en pretendeer te luisteren, maar ben te moe om me in Italiaans te verdiepen, en ik moet scherp blijven voor mijn eigen voordracht. Ik hoor het publiek een paar keer lachen, maar de grappen ontgaan me volledig. Na wat een eeuwigheid lijkt, bedankt de rector het publiek en neemt Delantico de microfoon weer. Ik maak me klaar om op te staan, maar hoor mijn naam niet. In plaats daarvan komt een bolle man het podium op in een te strak grijs pak en met een vloekende stropdas. Aannemer, gok ik? Er verschijnt een logo van een bedrijf op het scherm achter hem; ik herken het van de congresposter – een sponsor dus. Achtereenvolgens brabbelt de man zich door een serie plaatjes van oninteressante bouwprojecten, die – zo vermoed ik – naar de lokale mores als innovatief bestempeld worden. Ze doen mij denken aan Nederlandse projecten in de jaren tachtig. Onder bescheiden applaus waggelt de man van het podium en neemt Delantico weer het woord. Ik zet me schrap, maar zak terug in mijn stoel als ik weer een andere naam hoor en een tengere dame het schavot betreedt. Een nieuw logo (weer een sponsor, denk ik) en een serie slides van projecten – stadions, treinstations en hoogbouw – die onder een mitrailleurvuur van woorden de hemel in geprezen worden. Na de spichtige dame is opnieuw Delantico aan het woord. Ik blijf achterover zitten. En ja hoor, weer betreedt een mij onbekende het podium, een boekhouderstype dit keer, en verschijnt een nieuw logo op de achtergrond. Het lijkt me een historisch logo, de stad Palermo wordt erop genoemd. Uit de plaatjes maak ik op dat dit iemand van de